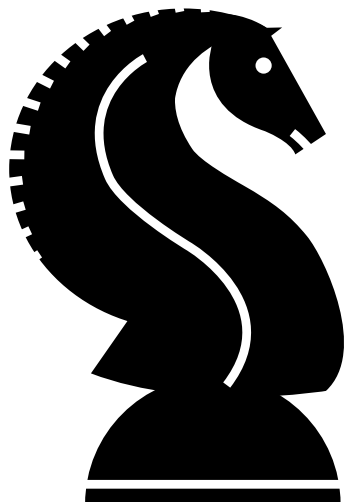

ŠACHOVÝ TÝDENÍK

VYDÁVÁ OBČANSKÉ SDRUŽENÍ PRAŽSKÁ ŠACHOVÁ SPOLEČNOST

12. SRPNA 2010 ROČNÍK IV. ČÍSLO **32**

PŘED SVAZOVOU KONFERENCÍ

HLEDÁ SE NÁČELNÍK!

Vlastimil Sejkora

Dobrodružná povaha a pevné nervy podmínkou. Nějak takhle by mohl znít inzerát před blížící se volební konferencí Šachového svazu České republiky. „Já osobně kandidovat na předsedu svazu nebudu,“ říká šoučasný svazový šéf Vlastimil Sejkora. Důvody Sejkorova rozhodnutí jsou prý nešachové, nicméně prohlašuje, že je ochoten svému nástupci pomáhat. Najdou se do únorové havlíčkobrodské konference kandidáti, kteří dokážou zformulovat své vize a sestavit týmy? Podle diskusí řešících svazovou problematiku jsme přece národ nejen fotbalových trenérů, ale také potenciálních předsedů šachových svazů. „Svazu by jistě prospělo, kdyby bylo více kandidátů na předsedu a více týmů,“ konstatuje odcházející předseda. A jaká bude agenda toho nového? Mimo jiné ho čeká kočírování svazových rozpočtů, péče o růst počtu členů či diskuse s reprezentací. Mezitím občas někdo zavolá přímo z restaurace a optá se, jestli si může v partii s kámošem postavit druhou dámu...

Václav Pech

KAMSKÝ MISTREM SVĚTA

Gata Kamsky

Američan Gata Kamsky (2713) se stal po jedenáctikolovém klání, jehož dějištěm byla již tradičně německá Mohuč, mistrem světa v rapid šachu. Kamsky vyhrál všech devět úvodních partií, v nichž přehrál například Levona Aronjana (2783), Sergeje Karjakina (2747) nebo Rustama Kasimdzanova (2699). Až poslední dvě partie s Vugarem Gašimovem (2719) a Alexandrem Griščukem zremizoval. Stříbrnou medaili si do Ázerbájdžánu odváží Vugar Gašimov (2719), bronz patří Arménu Aronjanovi. Slovák Sergej Movsesjan skončil v nabitém startovním poli

s osmi a půl body patnáctý. Kompletní výsledky k dispozici na www.chesstigers.de

ADAMS VLÁDNE ANGLII

Michael Adams

Jedenáctikolový přebor Anglie hraný v Canterbury zcela ovládl první nasazený, velmistr Michael Adams (2706). Soupeřům povolil pouhé tři remízy a před druhým GM Nicholasem Pertem (2551) měl náskok jednoho a půl bodu. Na bronzový stupínek vystoupil velmistr Stuart Conquest (2523). Britskou přebornicí se stala IM Jovanka Housková. Kompletní výsledkový servis k dispozici na oficiálním webu: www.britishchess2010.com

KE 110. VÝROČÍ ÚMRTÍ WILLIAMA STEINITZE

AMERIČAN Z PRAHY

Steinitz se narodil 14. května 1836 v Praze a dostal jméno Wolf. V roce 1858 přijel do Vídně coby Wilhelm a zemřel v New Yorku 12. srpna 1900 jako William. Luděk Pachman mu říkal jednoduše Vilém. Není jasné, zda v Praze ve věku dvanácti let tajně odkoukal šachy od svého otce, nebo se je naučil od svého spolužáka Josefa Poppera, který se stal jeho dlouhodobým přítelem. Říká se, že žil v Praze dvacet dva let, ale je dost možné, že strávil nějaký čas ve Strakonících. Byl nevysoký, měřil jen 150 cm, ale troul si. V roce 1867 se v Paříži

dostal do slovní šarvátky s o hlavu vyšším Angličanem Josephem Henrym Blackburnem a plivnul mu do tváře. Ten ho okamžitě knokautoval. Steinitz po celý život napadal na pravou nohu, ale s tím se statečně pral. Chodil na dlouhé procházky daleko dřív, než si tuto aktivitu přivlastnili mistři světa Michail Botvinnik, Bobby Fischer a Garri Kasparov jako součást fyzické přípravy.

Pokračování na straně 13

LÁZNIČKA ODSTARTOVAL DOBŘE

Viktor Láznička

Velmistr Viktor Láznička (2638) měl nejrychlejší startovní reakci v osmém ročníku uzavřeného velmistrovského turnaje, hraného v maďarském Paksu. Po dvou kolech jej do čela šestičlenného pole vynesly výhry nad Janem Timmanem (2586) a Ferencem Berkesem (2670). Na druhém místě turnaje je zatím obhájce loňského triumfu, domácí „sedmistovka“ Zoltán Almasi (2717). Kompletní přehled o turnaji, který se hraje dvoukolově, na oficiální stránce: www.ase.hu/marxgy/2010

EXTRALIGA ZAČNE ŠLÁGREM

Hned úvodní kolo nového ročníku české extraligy, která odstartuje 6. listopadu, přinese souboj favoritů. Utkají se dva ze tří hlavních aspirantů na titul: ŠK Mahrla Praha a Rapid Pardubice. Rozhodl o tom los, který proběhl v prázdninových Pardubicích. V prvním kole se dále potkají: Lysá nad Labem – 2222 ŠK Polabiny; ŠK Zlín – TŽ Třinec; Geofin Labortech Ostrava – BŠŠ Frýdek-Místek; ŠK Zikuda Turnov – Tatra Litovel; 1. Novoborský ŠK – A64 VALOZ Grygov. Extraligovou tajenku budeme znát 17. dubna 2011.

KARPOV ZASAHUJE

Anatolij Karpov

V minulém čísle jsme informovali o tom, že FIDE vzala zápasy kandidátů Ázerbájdžanu a přihrála je ruské Kazani. Do celé záležitosti nyní vstoupil Anatolij Karpov se svým týmem: „Rozhodli jsme se podat návrh na přeložení zápasů z Ruska na Ukrajinu, konkrétně do Kyjeva.“ Prý byl to nejen vyřešilo problémy s účastí Topalova, ale zároveň dovolilo

Ukrajincům nominovat svého zástupce. „Hrát by mohl například Ruslan Ponomarjev, který nedávno ve velkém stylu zvítězil na turnaji v Dortmundu,“ říká Karpov.

V TÁBOŘE ZVÍTĚZIL CHORVAT

Bogdan Lalić

Šestý ročník šachového festivalu v jihočeském Táboře vyhrál chorvatský velmistr Bogdan Lalić (2491). O polovinu bodu předstihl nejvýše nasazeného Rusa Ramila Hansangatina (2498) a nejlepšího domácího hráče, FM Jana Havlíka (2353). Kompletní výsledky hlavního openu, v němž záměřilo sto jedenatřicet šachistů, mezi nimiž byli i čtyři velmistři, jsou k dispozici na chess-results.com

LÍKAVSKÝ „NEPOHOREL“

Tomáš Likavský

Slovenský velmistr Tomáš Likavský (2440) ztratil v desátém ročníku Openu Pohorelá pouhou polovinu bodu a jasně zvítězil. Před velmistrem Mikulášem Maníkem (2441) měl náskok jednoho a půl bodu. Bronzový byl mezi jedenatřiceti hráči Vladimír Giertli (2095). Výsledky turnaje, který byl hran jako přebor Středoslovenského kraje, jsou k dispozici na adrese: chess-results.com

SPRNOVÝ BLESK U PÁSKŮ

Srpnovému dílu šachového seriálu brněnských turnajů v bleskové hře kraloval FM Miroslav Jurka z brněnského Durasu, který v patnácti turnajových kolech získal třináct a půl bodu. Na druhé místo dosáhl se ztrátou jednoho a půl bodu znojemský Lubomír Řiška, o další půl bod zpět byl brněnský René Příbyl. Kompletní pořadí včetně fotogalerie je k dispozici na adresách lokomotivabrno.klenot.cz a lokalka.rajce.idnes.cz

S DÁMAMI FLIRTUJTE, KRÁLŮM DÁVEJTE MAT A ZŮSTAŇTE NALADĚNI NA praguechess.cz

Blogy velmistru a milovníků šachů a života

Nejlepší český šachista **David Navara**

Krásná mistryně **Soňa Pertlová**

Velmistři **Marek Vokáč** a **Robert Cvek**

Ředitel Dopravních staveb Brno

Vlastimil Chládek

Mezinárodní mistr **David Kaňovský**

Spisovatel **Vítězslav Houška**

Pavel Matocha, ředitel PŠS

na webu

Pražské šachové společnosti

www.praguechess.cz

Nezmeškejte zimní dovolenou

s odměnou za včasný nákup!

**Zima u moře
2010/2011**

- ZDARMA služby v hodnotě 3 000 Kč
- Minimální záloha jen 990 Kč na osobu
- 1 dítě zcela ZDARMA
- Garance **nejnižší ceny** na trhu

Nabídka platí do 31. 8. 2010.

Cestovní kancelář

FISCHER

Svět vašich zážitků

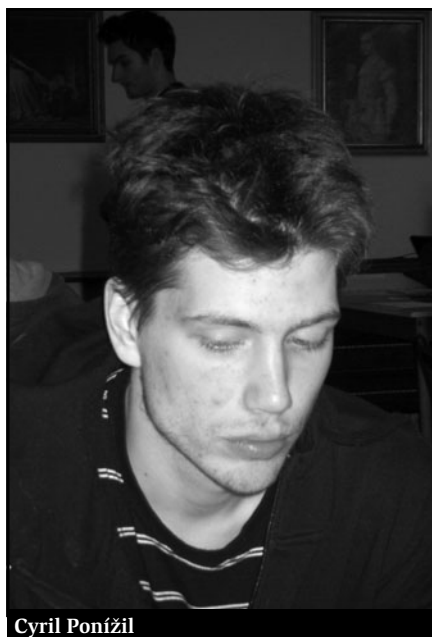
Více na: www.fischer.cz | ☎ 800 12 10 10 |

EVROPANŮM SE DAŘÍ

Na letošním juniorském mistrovství světa, které v těchto dnech probíhá v sousedním Polsku, vyklízejí pozice talentovaní Indové či Vietnamci. Po polovině turnaje je v první desítce chlapeckého turnaje jediný zástupce „zbytku světa“; mezi dívkami je zatím situace vyrovnaná.

Na náročný třináctikolový turnaj vyrazila i česká výprava, jejíž hlavními nadějemi jsou FM Cyril Ponížil (2407) a WGM Kateřina Němcová. „Nechci si dávat nějaké konkrétní cíle. Zbytečně by mě to znervózňovalo a svazovalo,“ říká zástupkyně Beskydské šachové školy. Dodává však, že by na svém kontě po skončení turnaje ráda viděla přibližně sedm a půl bodu. Katku délka turnaje nijak neděsí. Má totiž zkušenosti z podobně náročného minulého mistrovství světa v Turecku. „Důležité bude, abych neměla nějaké zdravotní problémy a cítila se dobře. Z šachové části obavy nemám,“ konstatuje naše reprezentantka, jejíž turnajová příprava zahrnovala kromě šachové stránky také stránku kondiční.

Po nepřilíh dobrém výsledku na nedávném přeboru Slovenska si zajel do Polska zlepšit náladu Tadeáš Kriebel. „Přijel jsem vyhrát,“

Cyril Ponížil

odpovídá v nadsázce Tadeáš webu Beskydské šachové školy. „Reálně by bylo velmi pěkné vejít se do třicátky až čtyřicátky,“ říká vážněji. Ani on nevidí ve třináct turnajových kolech žádné podstatné nebezpečí. „Všichni budeme mít stejné podmínky. I když na druhé straně se může projevit únava, ale myslím, že v tom nebudu sám. Naštěstí nejsou dvojkola!“

Mezi juniory si z našich prozatím vede nejlépe FM Cyril Ponížil, který je s odstupem jednoho bodu na vedoucí rusko-polskou dvojici třicátý, což je téměř o třicet míst nad jeho nasazením. Cyril hraje prozatím nekompromisně a z jeho šesti

odehraných partií ani jedna neskončila dělbou bodu. Z dosud odehraných partií vybíráme hezký výkon průběžně vedoucího domácího šachisty Dariusze Swiercze.

DARIUSZ SWIERCZ (2492)

- TAMIR NABATY (2523)

Přijatý Dámský gambit [D20]

Czarna 2010

1.d4 d5 2.c4 dxc4 3.e4 c5 4.d5 Jf6 5.Jc3 e6 6.Sxc4 exd5 7.Jxd5 Jxd5 8.Sxd5 Se7 9.Jf3 Jd7?! Černí zde častěji volí 9...0-0. Po 10.0-0 Db6 11.Je5 (*Jen k vyrovnání vedlo 11.Se3 Jc6 12.Vc1 Se6 13.De2 Sxd5 14.exd5 Jb4 15.Dc4 Da6 16.Dxa6, Gulko, B. (2576) - Lima, D. (2463), Cali 2007.*) 11...Se6 12.Sf4 Vd8 13.Df3 měl bílý v partii Korčnoj, V. (2630) - Polgárová, Z. (2510), Pamplona 1990, na své straně malé plus.

10.0-0 Bílí již neúspěšně zkoušeli tah 10.e5, když po 10...Jb6 11.Se4 Dxd1+ 12.Kxd1 0-0 13.Kc2 f5 14.exf6 Sxf6 15.Se3 Se6 černý v partii Sorin, A. (2500) - Ricardi, P. (2545), Buenos Aires 1995, vyrovnal hry.

10...Jf6 11.Da4+ Sd7 12.Dd1 Sc8 13.Da4+ Sd7 14.Db3 Jxd5 15.exd5 Po vyjasnění pěšcové situace v centru přichází první chvilka k bilancování zahájení. Bílý získal prostorovou převahu a také silného centrálního volného pěšce, který může za účinné podpory vlastních figur nadělat v táboře černého pěknou paseku. A tak se bude bílý snažit v dalším průběhu svých předností rychle využít. Obě věže zamíří do centra a černopolný střelec na f4 tak, aby podpořil další postup klenotu bílé pozice. Černý má naopak převahu pěšců na dámském křídle a dvojici střelců (nikoli výhodu dvojice střelců!). Po vcelku nutném úklidu krále z centra šachovnice se tak pokusí plánným soupeře čelit právě postupem

Pořadí po 6. kole – junioři

1. GM Swiercz, Dariusz	POL (2492)	5
2. GM Andrejkin, Dmitrij	RUS (2650)	5
3. IM Blomqvist, Erik	SWE (2407)	4,5
4. IM Volodin, Aleksandr	EST (2422)	4,5
5. IM Baryšpolec, Andrej	UKR (2450)	4,5
6. IM Tomczak, Jacek	POL (2509)	4,5
7. IM Delorme, Axel	FRA (2455)	4,5
8. IM Dimitrov, Radoslav	BUL (2380)	4,5
9. GM Bindrich, Falko	GER (2522)	4,5
10. GM Cordova Daza, E. A.	PER (2560)	4,5
30. FM Ponížil, Cyril	CZE (2406)	4
39. FM Pacher, Milan	SVK (2417)	3,5
54. Kriebel, Tadeáš	CZE (2320)	3
67. FM Straka, Josef	SVK (2337)	3
82. Pecha, Tomáš	CZE (2187)	2,5

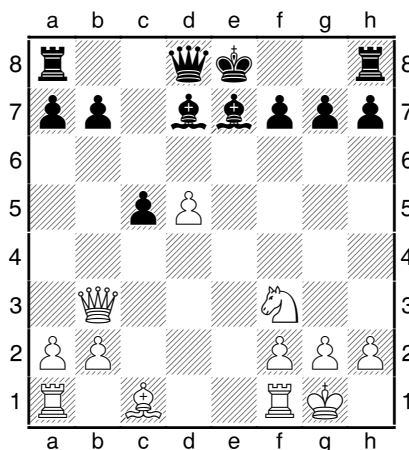
Pořadí po 6. kole – juniorky

1. IM Muzyčuková, Anna	SLO (2527)	5,5
2. WGM Padminiová, Rout	IND (2275)	5,5
3. WIM Muminovová, Nafisa	UZB (2290)	5
4. WIM Nachbajevová, G.	KAZ (2216)	5
5. WFM Mammadovová, G.	AZE (2260)	4,5
6. WIM Zjaziulkinová, N.	BLR (2293)	4,5
7. WGM Giryjová, Olga	RUS (2376)	4,5
8. WIM Ohmeová, Melanie	GER (2326)	4,5
9. Povlidouová, Ekaterina	GRE (2182)	4,5
10. Guramišviliová, Sopiko	GEO (2298)	4,5
23. WGM Němcová, Kateřina	CZE (2282)	3,5
30. WFM Olšarová, Tereza	CZE (2252)	3,5
55. Marečková, Eva	CZE (2095)	2,5
56. Edešová, Žofia	SVK (2097)	2,5

Průběžně vedoucí Dariusz Swiercz

pěšcové majority, kterým by rád otupil útočné choutky soupeře.

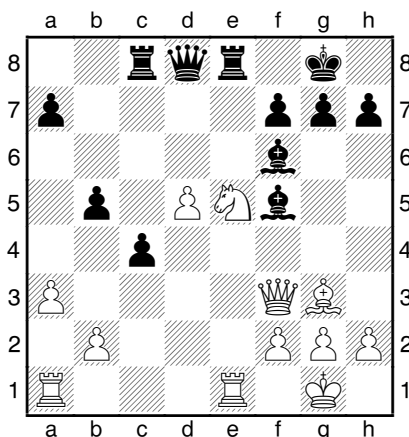
15...0-0 16.Ve1 b5 17.Sf4 c4 18.Dc3 Vc8 Bez námitek by mohlo projít okamžité 18...Sf6. 19.Dd2

Tadeáš Kriebel

Db6 20.Se5 vede k malé výhodě bílého, stejně jako tah v partii.

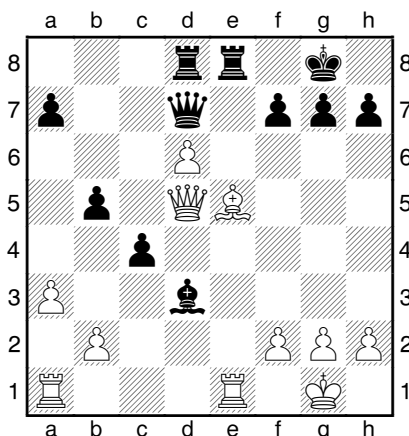
19.a3 Ve8 20.Je5 Sf6 21.Df3 Sf5 22.Sg3

22...Sxe5?! Nevím, jestli je přechod do pozice s různobarevnými střelci to správné řešení. Bílý jezdec v centru byl nepochybně silnější než černí střelci, ale možná měl jejich vůdce s výměnou ještě posekat. Pokud se bílému podaří černého dostatečně zaměstnat bojem proti volnému pěšci, bude mít dostatek prostoru k pokusu o oslabení pozice černého krále, po kterém by to měl černý hodně těžké. Třeba po 22...g6 23.Vad1 může černý začít pozvolna osahávat bílého centrálního pěšce tahem 23...Vc5 a napadnout věž, která jej podporuje, tahem Sf5-c2.

23.Sxe5 Sd3?! 23...Dd7 24.d6 f6 25.Sg3 je pro bílého jistě také lepší. Nástup černé pěchoty na dámském křídle prozatím není na pořadu dne, a černý se tak musí soustředit pouze na boj s volným pěšcem soupeře.

24.d6 Dd7 25.Dd5 Vcd8

ŠACHOVÝ TÝDENÍK

**CHCETE DOSTÁVAT
ŠACHOVÝ TÝDENÍK
KAŽDÝ ČTVRTEK
ZDARMA DO SVÉ
E-MAILOVÉ SCHRÁNKY?**

**STAČÍ SE
ZAREGISTROVAT NA
www.praguechess.cz**

**VYDÁVÁ OBČANSKÉ SDRUŽENÍ
PRAŽSKÁ ŠACHOVÁ SPOLEČNOST**

26.Ve3! Manévr bílé věže proti postavení černé královské tvrze začíná. Černému králi navíc chybí figuroví obránci.

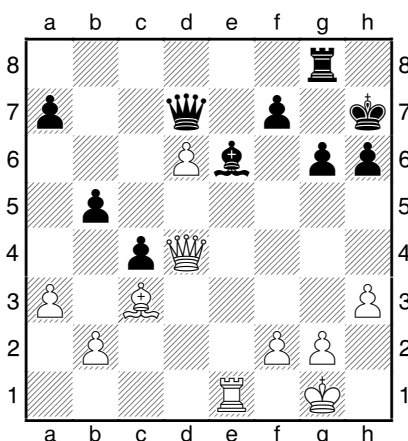
26...h6 27.Vg3 g6 Po dlouhonožném 27...g5 zareaguje bílý asi podobně jako v partii a v pozici černého vladaře budou ještě větší díry, než tomu bude v partii. Přes to všechno považuje stroj postup na g5 za nejlepší alternativu. Pát rat v záhybech jeho mysli však neholdám.

28.Ve3 Ve6 29.Vae1 Mobilizace poslední dosud odpočívající figury nemůže nikdy ublížit. Není ale námitka ani proti přímému nástupu tahem 29.h4!?

29...Kh7 30.h3 Bohorovný klid bílého je docela poučný. Černý nemá žádné nebezpečné tahy a musí čekat na to, jak se ho jeho soupeř pokusí „sejmout“. A bílý nijak nespěchá s tím, aby to svému soupeři usnadnil.

30...Vde8 31.Sc3 Hrozí definitivní Dd4!

31...Sf5 32.Dd4 Vg8 33.Vxe6 Sxe6

34.Ve5! Je rozhodnuto. Poté, co polský mladík odlákal černé figury k obraně krále, přichází ke slovu v posledních tazích jakoby zapomenutý bílý pěšec. Věž míří přes na c7 a její pouti nemůže černý nijak vzdorovat.

Kateřina Němcová

34...g5 35.Vc5 a6 36.Vc7 Dd8 37.De5 Asi ještě lepší je 37.Ve7 s nevyhnutelným matem po hrozcím 38.Df6!

37...Kg6 38.Ve7 1-0

Václav Pech

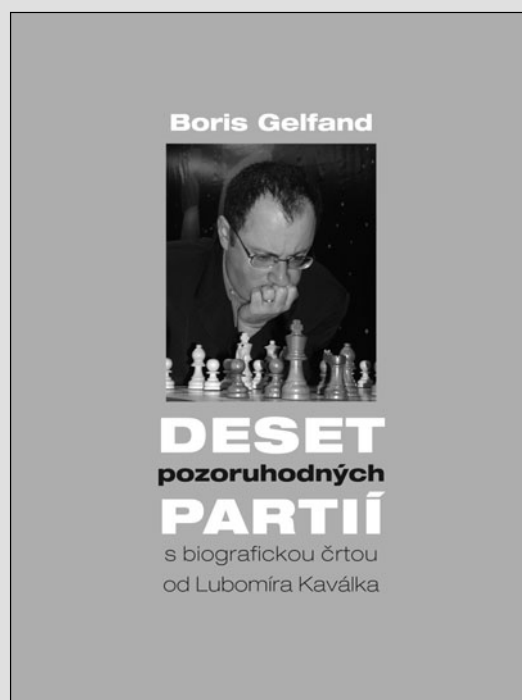
BORIS GELFAND: DESET POZORUHODNÝCH PARTIÍ

vydala Pražská šachová společnost, Praha 2006

Knihu deseti podrobně komentovaných partií izraelsko-běloruského šachisty Borise Gelfanda, doplněnou o krásný portrét tohoto hráče od velmistra Lubomíra Kaválka, si můžete objednat na dobírku na adrese:

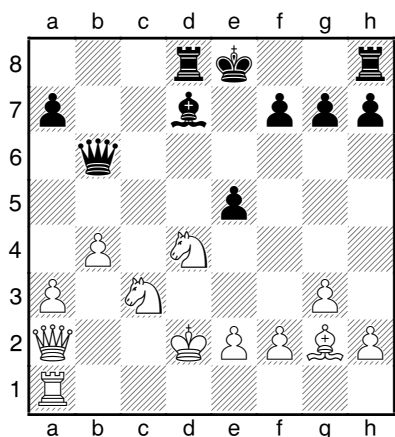
PRAZSKA.SACHOVA@GMAIL.COM

Cena: 148 Kč plus poštovné

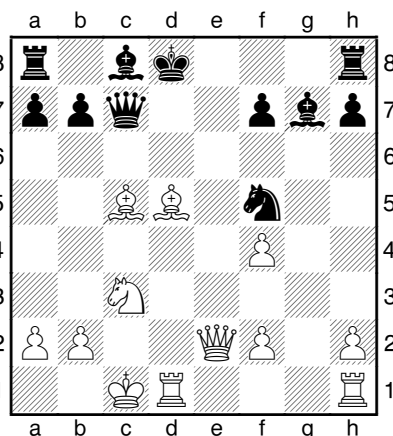
NEBOJTE SE ODTAŽNÝCH ŠACHŮ!

V praktické hře bychom mohli označit **odtažný šach** jako malou kombinaci. V problémovém šachu to může být tématem, ale také jen technickým prostředkem, který pomůže dobře vyjádřit jiné zvolené téma. Odtazný šach provádí vždy dvě figury a jedna z nich svým tahem uvolňuje diagonálu nebo linii a šach dává ta, která stojí za ní. Také pěšec může uvolňovat diagonálu nebo linii jiné figury. V těchto případech je časté, že pěšec stojí na druhé řadě a má možnost tří různých odtazných šachů. Často bývají odtahující figurou střelci a šachuje těžká figura, věž nebo dáma. Příklady začneme dnes praktickými partiemi. Ve Wijk aan Zee v roce 2001 v partii **Kasparov – Adams** vzniklo po tahu 18...Da5-b6 postavení:

Kasparov zahrál překvapivé **19.Jc2!**, a umožnil tak černému střelci osm odtazných šachů! Neříjené by byly 19...Se6+ a 19...Sh3+, kdyby na ně neměl bílý připravenou odpověď 20.Sd5!. Adams nedal žádný z odtazných šachů, zahrál **19...Dxf2**. Po **20.Sd5 0-0 21.Dc4 Se6** skončila partie ve **27. tahu remízou**.

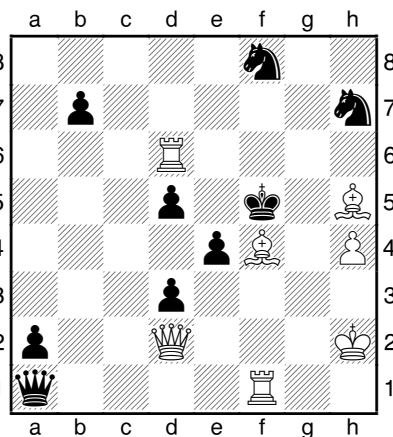
Partie **Jandečka-Maršálek** se hrála v soutěži pražských družstev v roce 2007 a po tazích **19.Sc5 Dc7 20.De2+ Kd8 21.0-0-0** vzniklo postavení:

Bílý se domníval, že stojí na výhru, černý však zahrál **21...Dxc5!** a bílý mohl vybírat z devíti odtazných šachů střelce! Zvolil **22.Sxb7+** a partie pokračovala: **22...Jd4! 23.Sxa8 Sd7! 24.Dd3?! Kc7 25.De4? Vxa8 26.Dxa8 Je2+ 27.Kd2 Jxc3 28.bxc3 Dxc3+ 29.Ke2 Sb5+** a bílý se vzdal.

Po partiích jsou na řadě úlohy a začneme **dvojtažkami**. I ve dvou tazích mohou odtazné šachy pomoci k zajímavým kombinačním situacím:

C. Mansfield, 2. cena The Problemist 1979

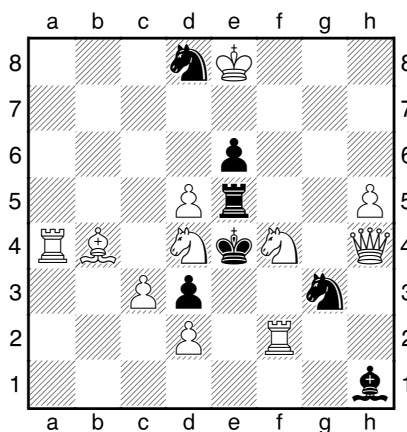
Mat 2. tahem

Obsahem jsou střelcové odtahy, baterie střelce a věže je již připravena v základním postavení. To je jednoduché, ale úloha má i řadu dalších variant. V řešení úvodník **1.Dc3!** vytváří hrozbu **2.Sc1 mat**, která je prvním odtahem. Dalšími odtahy jsou **1...Db2+ 2.Sd2 mat, 1...Dxc3 2.Sg3 mat**. Další obrany proti hrozbě vedou do variant: **1...d4 2.Dc5 mat, 1...Dxf1 2.De5 mat, 1...e3 2.Dxd3 mat,**

1...Jg6 2.Dc8 mat, 1...Je6 2.Vxd5 mat, 1...Jg5 2.Vf6 mat.

Další úloha má mnohem složitější obsah, v jednotlivých variantách jsou v činnosti dokonce tři baterie!

Touw Hian Bwee, British Chess Magazine 1978

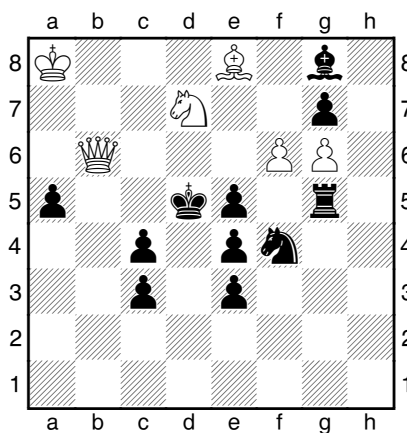

Mat 2. tahem

Úvodník **1.Jf5** vytváří dvě hrozby **2.Jd6 mat a 2.Jxg3 mat**. Věžová baterie na 4. řadě: **1...exf5+ 2.Se7 mat, 1...Vxf5 2.Sd6 mat**. Dámská baterie: **1...exd5+ 2.Jf6 mat, 1...Vxd5 2.Jg6 mat**. Věžová baterie na sloupci „f“: **1...Kxf5 2.Jg2 mat** a doplňková hra **1...Jxf5 2.Dxh1 mat**.

Trojtažky umožňují složitější hru a hned v první úloze, jejímž autorem je vynikající slovenský problémista, se baterie tvoří až přímo v řešení.

Bedřich Formánek, Práca 1958

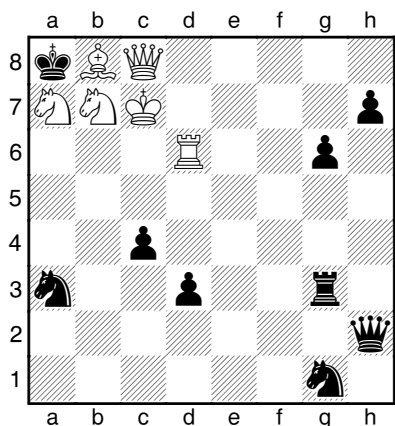
Mat 3. tahem

Řešení se bude doufám čtenářům líbit, úloha není příliš složitá, ale velmi vtipná. Úvodník **1.Jb8** vytváří hrozbu **2.Sc6+ Ke6 3.Sxe4 mat**, a to je první dámská baterie se střelcem.

Druhá baterie s jezdcem vychází po **1...Vxg6 2.Jc6! Ke6 3. Je7 mat.** Třetí je doplňková hra **1...gxf6 2. Dd8+ Kc5 3.Ja6 mat.**

Druhá z trojtažek je zcela originální, má složitou kombinační hru a pro autora jistě nebyla snadná. Byla uveřejněna již před více než sto lety!

Otto Würzburg, Chess Weekly 1908

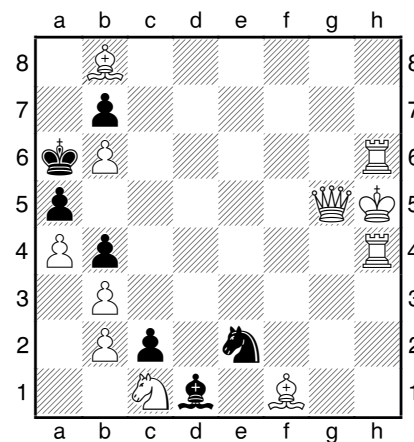
Mat 3. tahem

V základním postavení této úlohy je dobře zajištěno, aby střelec b8 nemohl dát jiné odtažné maty než ty, které jsou plánovány ve správném řešení.

Černý dává bílému králi šachy v prvním i druhém tahu, a maty jsou si proto podobné. **Řešení: 1.Va6** má sice jako hrozbu dva odtažné maty jezdcem **2.Jb5 a 2.Jc6 mat**, umožňuje ale šest odtažných šachů věží bílému králi! Čtyři hlavní tématické varianty jsou tyto: **1...Ve3+ 2.Kb6 Dc7+ nebo Dd6+ 3.Sxc7 nebo 3.Sxd6 mat, 1...Vf3+ nebo Vg2+ 2.Kc6 Dc7+ nebo Dd6+ 3.Sxc7 nebo 3.Sxd6 mat, 1...Vg5+ 2.Kd8 Dc7+ nebo Dd6+ 3.Sxc7 nebo 3.Sxd6 mat, 1...Vg4+ nebo 1...Vh3+ 2.Kd7 Dc7+ nebo Dd6+ 3.Sxc7 nebo 3.Sxd6 mat.**

Další úlohou je zcela originální a hrou velice zajímavý **samomat**, ve kterém v řešení dává bílý král sám tři odtažné šachy černému králi. Zahání ho tak na pole, kde jediným pokrytím šachu je pro černého tah jezdecem, který je ale současně odtažným dvojšachem a matem bílému králi. Řešení tohoto samomatu vás jistě překvapí!

E. Birgfeld, Sammler 1918

Samomat 4. tahem

Černý král je v patu, a tak ho v řešení prvním tahem uvolňuje bílý král: **1.Kg6! Kxb6 2.Kf5+! Kc5 3. Kg4+! Kd4 4.Kh5+ Jf4 mat.** Pozoruhodné je, že bílý král se v řešení vrátil na své základní pole.

Protože po zařazení samomatu není možné vynechat úlohu na pomocný mat, je také zařazena. Je to dvojník, ve druhé verzi této úlohy, která má jiné řešení, je bílý král posunut o jedno pole.

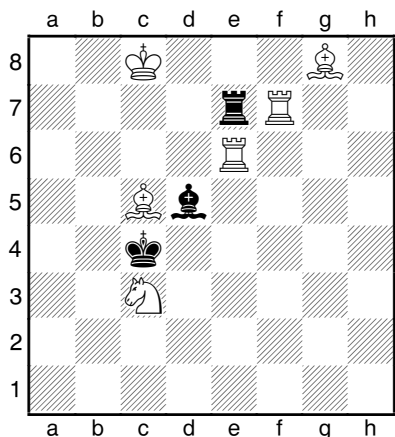

CAPITAL PARTNERS

akciová společnost

www.stockmarket.cz

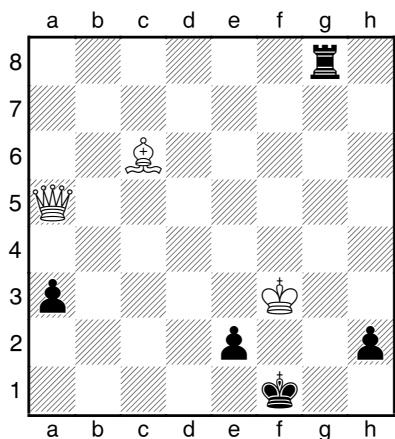
Pomocný mat 2. tahem, ve dvojníku je bílý král na b8.

V řešení pomocného matu začíná vždy černý a pomáhá bílému, aby mu dal mat v požadovaném počtu tahů. V řešení úlohy i dvojníku, která jsou si podobná, si vyměňují úlohy bílé věže.

Řešení základní úlohy: 1.Sa8 Ve3 2.Vb7 Vc7 mat, dvojník: 1.Va7 Vf3 2.Sb7 Vc6 mat.

Studiové příklady na naše dnešní téma by měly mít správně podtitul „bojte se odtažných šachů“. U zadání studie na výhru bývají odtažné šachy součástí řešení. U zadání remízy mohou odtažné šachy zachraňovat remízu vyrovnáním materiálu nebo umožnit opakování tahů. Ve složitějších případech to může být tak zvaná poziční remíza, kdy silnější strana nemůže překonat obranný manévry slabší strany a dojde k opakování většího počtu tahů. V první studii je to královská baterie se střelcem, který dává mat.

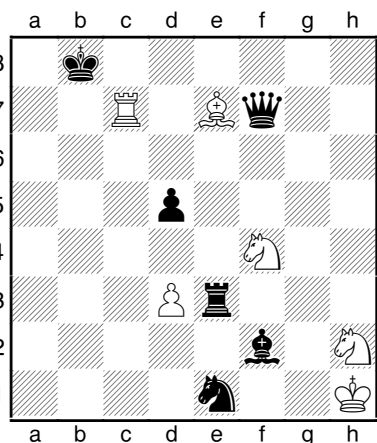
L. Sedlák, Szachy 1975

Bílý táhne a vyhraje.

Silnou hrozbou černého jsou proměny pěšců e2 a h2. Může jim bílý nějak zabránit? **Řešení je 1.Df5! e1D** Kdyby hrál černý 1...h1D+? po 2.Ke3+ – odtažný šach krále na sloupci „f“, který je také hrozbou – 2...Kg1 3.Df2 mat nebo 2...Ke1 3.Db1 mat. **2.Dd3+ Kg1 3.Dd4+!** Zahání krále před připravenou baterií, nelze 3...Kf1? pro 4.Sa6+. **3...Kh1 4.Dd1!!** Nejlepší tah studie, po 4...Dxd1+ 5.Kf2+! vyhrává bílému odtažný šach. **4...Dg1! 5.Kf4+!** Odtažný šach vyhrává i v řešení, král má na něj jediné pole. **5...Dg2 6.Sxg2+ Kxg2 7.Df3 mat.**

E. Dobrescu, 1. cena Revista de Sah 1976

Bílý táhne a remizuje.

V základním postavení této studie má bílý střelce proti dámě a černý má navíc silné hrozby. Jedinou šancí bílého je proto krátká baterie, ve které věž dává odtažné šachy střelce. **Řešení: 1.Sd6! Df6** Černý musí napadnout střelce, po 1...Dxc7+? 2.Sxc7+ Kxc7 3.Jxd5+ Kd6 4.Jxe3 Sxe3 vzniká teoretická remíza. **2.Vc6+ Kb7 3.Vb6+!** Král je omezen na čtyři rohová pole. Po 3...Kc8 4.Vb8+ Kd7 5.Vb7+ Ke8 6.Vb8+ král neuteče bez ztráty dámy. Po 3...Kxb6 4.Jxd5+ Kc6 5.Jxf6 Kxd6 6.Je4+! Ke5 7.Jxf2 lze hodnotit vzniklé postavení jako remízové; počítače jsme se neptali... **3...Ka7 4.Sc5! Dc3** Také druhou baterií brání černý dámou, jinou možnost nemá. Vzniknou postavení symetrická kolem dlouhé bílé diagonály, varianty jsou podobné. **5.Vc6+ Kb7 6.Vc7+! Kb8! 7.Sd6!** a vše se vrací na začátek – **poziční remíza.**

Josef Maršálek

NOVÁ KNIHA VYDANÁ
PRAŽSKOU ŠACHOVOU SPOLEČNOSTÍ
BOBBY FISCHER
proti českým velmistřům

„Málokterá šachová kniha udělala tak silný dojem. Velmistři Hort, Kaválek i Pachman dokázali své vzpomínky vložit do slov s neuvěřitelnou lehkostí, tyto stránky jsem prolétl doslova se zatajeným dechem a všechno svět kolem mne jakoby přestal existovat.“

IM David Kaňovský

„Bobby Fischer je šachová báseň i pravda. Mistr mistrů světa. Skvělé čtení, úchvatná šachová dobrodružství, výtečná kniha.“
spisovatel Vítězslav Houška

„Šachy se s příchodem Fischera radikálně změnilly a ani po jeho odchodu nebudou už nikdy stejné jako dříve. Tato kniha poskytuje čtivou formou náhled do části života a díla jedenáctého mistra světa. Cená je zejména díky svědectvím hráčů, kteří se s Fischerem setkali osobně.“
GM David Navara

„Je to skvělý úvod do starých dobrých časů, kdy šachu ještě nevládly počítače, nýbrž lidské mozky.“
šachový historik Jan Kalendovský

zájemci si ji mohou objednat na adrese:

PAVEL.MATOCHA@GMAIL.COM

cena knihy 333 Kč plus poštovné

BOBBY FISCHER
proti českým velmistřům

Miroslav Filip
Vlastimil Hort
Lubomír Kaválek
David Navara
Luděk Pachman

HOU JIFAN PŘED ČTYŘMI KRÁLOVNAMI

Hou Jifan

Hlavní město Mongolska od 3. srpna hostí seriál ženské Grand Prix FIDE. V turnaji s cenovým fondem 40 000 amerických dolarů a průměrným ratingem 2487 bodů bojuje dvanáct šachistek, mezi nimiž jsou hned čtyři bývalé mistryně světa. Připomeňme, že elitní série ženských turnajů se skládá celkem ze šesti turnajů a je součástí cyklu bojů o mistryni světa v šachu.

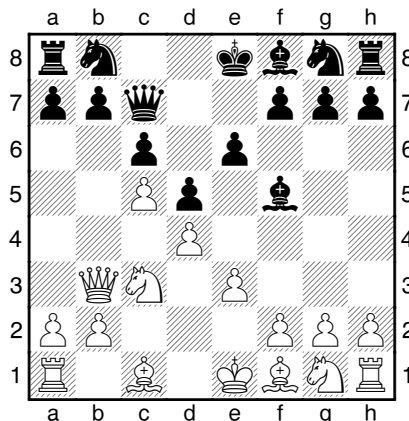
V tradičně bojovném turnaji – v dosavadním průběhu více než polovina partií skončila rezultativním výsledkem – se prozatím nejlépe daří čínské naději Hou Jifan. Ta jako jediná neokusila hořkost porážky a díky pěti výhrám má půlbodový náskok před indicko-bulharskou dvojicí Koneru a Stefanovová. V závěrečných dvou kolech ji čekají bílé figury s domácí šachistkou Mungutuuolovou a černé s prozatím třetí Bulharkou Stefanovovu.

Nejvýraznější postavou úvodní poloviny turnaje však nebyla žádná z výše jmenovaných hráček. Hned po startu vyrazila do čela Číňanka Čao Xue (2462). V úvodních šesti kolech si na své konto připsala pět bodů, včetně cenných skalpů exmistryň světa Maji Čiburdanidzeové (2514) a Antoanety Stefanovové (2560). Zejména výhra

nad druhou jmenovanou byla neskutečně přesvědčivá. Pak ale vedoucí hráčce jako by došel dech a po porážkách od Rusky Kosincevové (2562), své krajanky Šen Jang (2435) a bývalé čínské reprezentantky Žu Čen (2476), dnes hrající v barvách Kataru, se propadla až na šesté místo.

ČAO XUE (2462)
- ANTOANETA STEFANOVÁ (2560)
 Slovanská obrana
 dámského gambitu [D10]
 Ulanbátar 2010

1.c4 c6 2.d4 d5 3.e3 Sf5 Číňanka po partii prohlásila, že byla tímto tahem překvapena.
 4.Jc3 e6 5.Db3 Db6 6.c5 Dc7

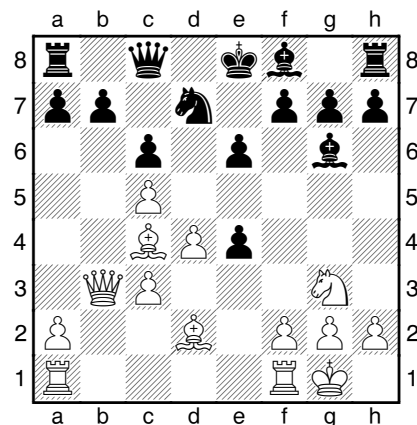
7.e4!? Principiální pokračování, pro něž jsem poměrně překvapivě

nenášel ve své skromné databázi příliš předchůdců. Bílá se chystá obětí materiálu převzít iniciativu. Soupeřce zbude pěšák a pevná, kompaktní pozice. Je těžké rozhodnout, která ze zvolených koncepcí „má pravdu“.

7...dxe4 8.Sf4 Dc8 Dobré není 8...Dxf4?. 9.Dxb7 e3 se zjevně nehodí pro 10.fxe3 Dxe3+ 11.Se2 Jf6 12.Dxa8 s pravděpodobnou výhrou bílého.

9.Jge2 Jf6 10.Jg3 Sg6 11.Sc4 Jbd7 12.0-0 Jd5 Velmistr Wojtkiewicz zvolil proti Dorianu Rogozenkovi tah 12...Se7 a jejich partie skončila po poměrně krátkém průběhu smírem po 13.Vae1 b5 14.cxb6 Jxb6 15.Jcxe4 Jxe4 16.Jxe4 Jxc4 17.Dxc4 Dd7 18.Jc5 Dd5 19.Dxd5 (Rogozenko, D. (2555) – Wojtkiewicz, A. (2570), Calcutta 1999).

13.Sd2 Jxc3 14.bxc3

14...b5?! Postup, který sama exmistryně světa označuje za prvo počátek problémů. „Měla jsem docela normální hratelnou pozici, ale tah pěšce na b5 byl chybný,“ říká Stefanovová. Soudí, že by se jí vedlo lépe, kdyby jezdcovým pěšcem postoupila jen o jedno pole. „Moje figury pak byly jako paralyzované a v tom byl také zárodek porážky.“ Kompenzaci za obětovaného pěšce si bílá uchová i po 14...Jf6 15.Vfe1 Se7 (Za úvahu může stát také pokus vyhnat bílého koně z kontaktu s černým centrálním pěšcem prostřednictvím 15...h5!?) 16.Sg5 0-0

17.h4!?. Bulharskou šachistkou navrhované 14...b6 vede skutečně po 15.Vfe1 Jf6 16.Sg5 Se7 17.Sxf6 Sxf6 (Slabší je 17...gxf6 pro 18.h4 h5 19.Jxe4 Sxe4 20.Vxe4 bxc5 21.Vae1, která dává bílé nepříjemnou iniciativu.) 18.cxb6 Vb8 19.Jxe4 Sxe4 20.Vxe4 0-0 k nejasné pozici, v níž bude vzhledem k různobarevným střelcům důležité získat iniciativu.

15.Se2 Předčasná je snaha o otevření pozice v centru násilným 15.Sxe6?. Po 15...fxe6 16.Dxe6+ Se7 17.Jxe4 Sxe4 18.Dxe4 Jf6 19.De2 Kf7 černá hravě vyklouzne králem z centra a zůstane jí výhoda.

15...h5 Na snahu o co nejrychlejší dokončení vývinu 15...Se7 mohla bílá odpovědět 16.f3!? (16.a4 a6 17.Sh5 je také dobré a bílá by si měla zachovat iniciativu i po odebrání pěšáka e4.) 16...exf3 17.Sxf3 s vyčištěním prostoru pro k boji dobře připravené bílé figury. Na 17...0-0 může čínská šachistka reagovat tahem 18.a4 a rozhodně nebude stát hůře.

16.Vfe1 Pravděpodobně příliš pomalé. Více se mi líbí energičtější 16.f3! exf3?! (Lepší bude zřejmě pevné 16...Jf6, protože pokračování 17.Jxe4 Jxe4 18.fxe4 Sxe4 19.a4 a6 20.c4 dává bílé iniciativu. Jestli to však bude stačit na jasnou výhodu, to mně prozatím jasné není.) 17.Sxf3 Jf6 (17...h4 18.Je4±) 18.a4 a6 (Pro černého končí špatně jak 18...h4 19.axb5 hxg3 20.Sxc6+ Jd7 21.hxg3 Se7 22.Sxa8 Dxa8 23.b6, tak také 18...Sd3 19.axb5 Vb8 20.c4 Sxf1 21.Jxf1 cxb5 22.cxb5 Dc7 23.Da4.) 19.axb5 axb5 20.Vxa8 Dxa8 21.Dxb5 a vzniklá koncovka bude pro bílou velice příjemnou záležitostí.

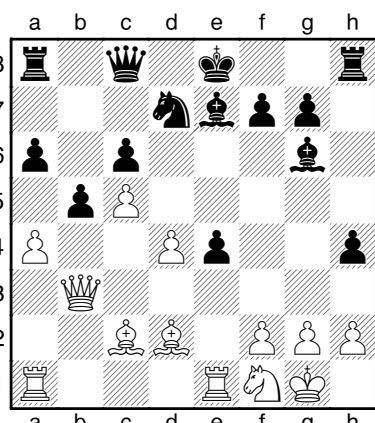
16...h4 17.Jf1 Se7 18.a4 a6 19.Sd1 Bílý střelec míří na diagonálu b1-h7, aby zatlačil na černého centrálního pěšce.

19...e5 Možná to není špatné, ale asi bych s otevíráním pozice přece jenom počkal a dal přednost spíše diverzi ve stylu 19...Jf6 20.Sc2 h3!?. Tah v partii ale rozhodně není špatný. Pozice je stále nejasná.

20.Sc2 exd4 21.cxd4

Antoaneta Stefanová

21...0-0? Říkat o rošádě, že je chybou, je přinejmenším nemetodické a činí možná tuto analýzu mládeži nepřístupnou. Ale tady se černé ukrytí krále skutečně nepodařilo. Bílá jednoduše dobere černého pěšce, srovná materiál a zůstane

jí prostorová převaha s lepšími figurami. Doporučil bych spíše tvrdohlavé 21...Jf6, když pokus o dobrání pěšce 22.Sg5 (Alternativou pro dobrodružnější povahy je 22.f3!?) 22...0-0 (22...h3 23.Sxf6 Sxf6 24.Sxe4 by mělo být vzhledem k postavení černého krále pro bílou docela nadějně.) 23.Sxh4 (Lepší není ani 23.axb5 axb5 24.Vxa8 Dxa8 25.Sxh4.) 23...Vd8 s vyrovnanou pozicí.

22.Sxe4 Sxe4 23.Vxe4 „Na dřevo“ je to srovnané, bílé zůstala prostorová převaha a černé figury, zejména jezdec a dámská věž, budou mít problémy se zapojením do hry. Když se k tomu přidá odtržený černý pěšák na sloupci „h“, je zjevné, že stojí bílá lépe.

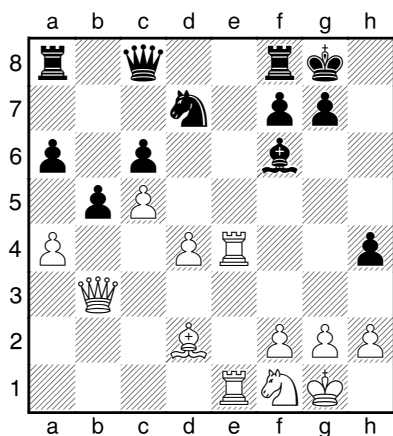
Dnes už legenda ženského šachu Maja Čiburdanidzeová.

Čao Xue

23...Sf6 Zdánlivě efektní 23...Sxc5 postrádá efektivitu. Po 24.Sg5! s hrozbou Vxh4 a Dh3 (*Přímočaré 24.Vxh4 narazí na 24...Se7.*) 24...bxa4 25.Dh3 f6 26.Sd2 Ve8 27.Vxh4 se může černá s klidným svědomím vzdát.

24.Vae1

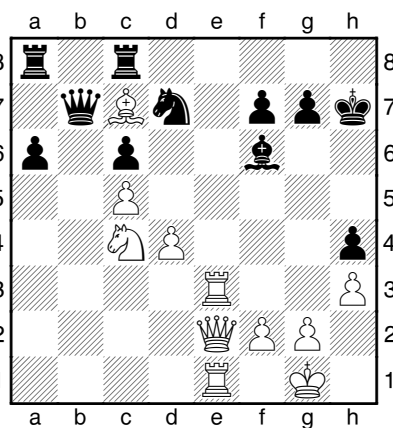
24...Vd8? Zřejmě poslední hřebíček do rakve. Černá se asi měla pokusit rozvázat své figury pomocí 24...g6 s myšlenkou schovat střelce na g7 a na f6 vyskočit jezdcem.

Pořadí po 9. kole

1. Hou Jifan	CHN (2577) 6,5
2. Koneruová, Humpy	IND (2600) 6
3. Stefanovová, Antoaneta	BUL (2560) 6
4. Kosincevová, Taťána	RUS (2562) 5,5
5. Čiburdanidze, Maja	GEO (2514) 5,5
6. Čao Xue	CHN (2462) 5
7. Xu Juhua	CHN (2488) 4,5
8. Šen Jang	CHN (2435) 4
9. Mungutuulová, Batchuyag	MGL (2421) 3,5
10. Žu Čen	QAT (2476) 3
11. Sebagová, Marie	FRA (2519) 2,5
12. Yildizová, Betul Cemre	TUR (2235) 2

Jenže po 25.h3 Sg7 26.Vg4! bxa4 27.Da2 má černá zase problém s tím, kam uložit svého krále. Hrozí Vxg6 a při úprku z vazby proměnu Vxh4+.

25.Sa5 Vf8 26.h3 bxa4 27.Dxa4 Db7 28.Jd2 Vf8 29.Jc4 Db5 30.Da2 Kh7 31.Sc7 Db3 32.De2 Vc8 33.Ve3 Db7 Nepomáhá ani jiný ústup. Po 33...Da4 34.Jb6 Jxb6 35.cxb6 Db5 36.Dc2+ Kg8 37.Vb1 bojuje černá za ztracenou věc.

34.Sa5 Do Říma vede mnoho cest. Například 34.Jd6! Dxc7 35.Dh5+ Kg8 36.Dxf7+ Kh7 (36...Kh8 37.Jxc8 Vxc8 38.Ve8+) 37.Ve7 s rychlým koncem. Černá se ovšem nezachrání ani po tahu zvoleném v partii.

34...Da7 35.Jd6 Vf8 36.Df3 Kg8 37.Ve7 Sxd4 38.Sb6 Jxb6 39.Vxa7 1-0

Václav Pech

foto: oficiální stránky turnaje

Šachový magazín

www.sachinfo.cz
SACHinfo

8x ročně potěšení pro každého šachového fanouška!

- rozhovory
- teorie
- problémový šach
- korespondenční šach
- komentované partie z nejdůležitějších světových i domácích akcí
- Koncovky
- Hádání tahů
- soutěžní křížovka
- Co-kdy-kde
- a další...

- V každém čísle barevná příloha
- pevná vazba
- minimálně 100 stran

Roční předplatné 600 Kč

VYDÁVÁ:
ŠACHinfo

Ing. Břetislav Modr
pošt. příhr. 3
150 21 Praha 5
info@sachinfo.cz
www.sachinfo.cz

AMERIČAN Z PRAHY

pokračování ze strany 1

V roce 1858 se přemístil z Prahy do Vídně, aby tam pokračoval ve studiích. Tehdy cesta do rakouského hlavního města trvala přes dva dny kočárem, vlakem to Steinitz zvládl za 16 hodin. Do Prahy už se nikdy nevrátil. Ve Vídni se stal Steinitz šachovým profesionálem, což znamenalo hrát o peníze v kavárnách. V té době bylo ve Vídni důležité, aby figurky poletovaly po šachovnici i ze šachovnice. Vládly tam romantické, kombinální šachy v temperamentním stylu italské školy. „Nehrál jsem, abych okamžitě vyhrál, ale abych obětoval figury,“ říkal Steinitz a jeho vysoký kombinační talent mu vynesl přezdívku *Rakouský Morphy*. Mistr Ameriky byl o rok mladší. Zatímco si Steinitz získával Vídeň, Paul Morphy dobýval svět – napřed v New Yorku, potom v Londýně a nakonec v Paříži.

Steinitz své kombinační umění nezapomněl. Stačí si připomenout jeho nádhernou partii s Curtem von Bardelebenem z Hastingsu 1895, kde pomocí oběti pěšce ovládl klíčové pole e6 pro svého jezdce a své dílo dokončil elegantními oběťmi věže. Zničen a přehrán, německý šlechtic vyšel do ulic, aniž by se vzdal a už se do turnajového sálu nevrátil.

Steinitz dobyl Vídeň v roce 1861, kdy v mistrovství hlavního města rakouské říše nasbíral třicet bodů z jednácti partií. Tam už nemohl dokázat víc, a když se dozvěděl, že se dá v Anglii vydělat víc peněz a je tam více šachových možností, zamířil do Londýna. Tam nakonec po slavném turnaji v roce 1862 zůstal. Turnaj vyhrál německý profesor matematiky z Vratislavi Adolf Anderssen – mistr kombinace, taktického vtipu a duchaplnosti. V roce 1858 prohrál v Paříži s Morphem 3:8, ale po odchodu Američana ze světa šachu byl znovu

Souboj, ve kterém Steinitz ztratil svůj mistrovský titul. Jeho soupeřem byl Emanuel Lasker.

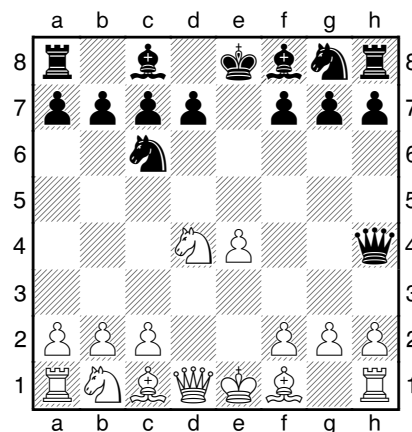
považován za nejlepšího světového hráče.

Steinitz se utkal s Anderssenem v Londýně v roce 1866 a výhrami v posledních dvou partiích rozhodl zápas ve svůj prospěch v poměru 8:6. Čas na rozmyšlenou poprvé měřili mechanicky přesýpacími hodinami: dvě hodiny písku na 40 tahů. Za vítězství dostal 100 anglických liber, a protože Morphy už dávno nehrál, Steinitz byl neoficiálně považován za nejlepšího hráče světa. Sám o sobě říkal, že byl mistrem světa 28 let, až do prohry s Laskerem v poměru 7:12 v roce 1894 v New Yorku. Za ta léta sehrál 24 zápasů a všechny vyhrál.

Rok 1872 je důležitým mezníkem Steinitzova života. Začíná o šachu psát v anglických listech *Figaro* a *The Field* a věnuje se teoretické a analytické práci. Ve stejném roce vede skupinu anglických mistrů v telegrafickém zápase Londýn – Vídeň, který trval dva roky. Z londýnského týmu nakonec zbyli dva. Ostatní Angličané prchli, protože nerozuměli tahům, které Steinitz navrhoval. Pro Steinitze ty dvě partie znamenaly

počátek „analytického“ vývoje moderních šachových idejí.

V první partii, kterou nakonec vyhrál Londýn, se Vídeňáci bránili černými proti Anglické variantou **1.c4 e5 2.Jc3 Sb4 3.Jd5 Se7**, ze které si udělal v naší době hračku Alexej Širov. Ve druhé partii vylétl Steinitz ve Skotské dámou **1.e4 e5 2.Jf3 Jc6 3.d4 exd4 4.Jxd4 Dh4**,

sebral bílému královskému pěšce na e4, bránil se jako lev a ve vyhraném postavení přijal remízu.

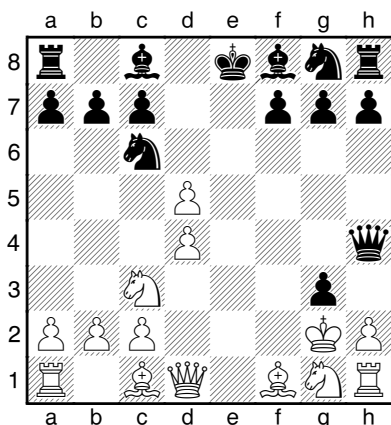
Stejnou variantu použil třikrát proti Blackburnovi, když ho v roce 1876 roztrhal v Londýně 7:0. Po tomto vítězství Steinitz šest let nehrál a pracoval na své poziční teorii. V roce 1882 se vrátil do Vídně, kde rozdělil

první místo s Polákem Szymonem Winawerem.

Přestože žil v Anglii 20 let, byl stále považován za cizince. Smáli se mu, že mluví s přízvukem, ale nemohli mu upřít bohatou slovní zásobu a psavou dovednost. Když připlul poprvé 7. listopadu 1882 do Ameriky a musel vyplnit na formuláři, do které země patří, Steinitz napsal: Rakousko. Později řekl: Raději umřu v Americe, než abych žil v Anglii.

Oficiálně se stal Steinitz šachovým králem v roce 1866, když v zápase o mistra světa porazil německého mistra a Anderssenova žáka, dr. Johannese Zukertorta, 12,5:7,5. Hrál se ve třech amerických městech: New Yorku, Saint Louis a New Orleansu. V poslední partii zápasu zahrál Steinitz svůj Vídeňský gambit: **1.e4 e5 2.f4 exf4 3.Jc3 Jc6 4.d4** a po ostřem **4...d5** se se svým králem rozlétl **5.exd5 Dh4+ 6. Ke2 De7+ 7.Kf2**, do-

kázal odhodit královské roucho **7... Dh4+ 8.g3 fxf3+ 9.Kg2**

a s tím holým králem si vyvzdoroval titul mistra světa. Tehdy ještě nebyl Američan, ale tvrdil, že lidé, kteří se tu nenarodili, dokážou být většími americkými patrioty. Americké občanství získal 23. listopadu 1888.

Životní koncovka se Steinitzovi nehrála lehce. Příliš peněz nikdy nezbyl neměl a aby si trochu pomohl, sehrál v roce 1897 v Moskvě odvratný zápas s Laskerem a byl zničen

12,5:4,5. Pak znovu ožije v šestatřiceticolovém maratónu ve Vídni v roce 1898, kde končí čtvrtý za dr. Siegbertem Tarraschem, Harry Nelsonem Pillsburym a Dawidem Janowskim. Ze začátku vyhrával partii za partií, později odpadl. „I přesto bych ho nepodceňoval,“ napsal jeden vídeňský novinář. „Dráždit starého českého lva je nebezpečné.“

Steinitz se vrací do Ameriky. To už měl ty chvíle, kdy blouznil, kdy si představoval, jak by dopadl jeho šachový souboj s Bohem. Živoří a chřadne. 11. srpna 1900 se přehnala New Yorkem zničující vichřice. Devatenáct lidí zasáhl blesk. Byla to bouře před tichem. Příští den, po třetí hodině odpolední, Steinitz zemřel. Bylo mu 64 let, přesně tolik, kolik je polí na šachovnici.

I když Steinitzova cesta k šachovému poznání vedla přes Prahu a Vídeň, nejvíce ho ovlivnil Londýn.

bezpečnostní služby
pult centralizované ochrany
slaboproudé systémy
zpracování hotovosti
zkoušky odborné způsobilosti
facility management

Gorkého 3037/2, 702 00 Ostrava
Tel.: +420 596 693 311 • Fax: +420 596 693 322
www.abasco.cz • info@abasco.cz

Generální ředitelství: Lighthouse, Jankovcova 1569/2c, 170 00 Praha 7 • reditelstvi@abasco.cz

Tam uviděl, jak se solidní, zdrženliví Angličané pohybují na šachovnici podobně jako v životě. Napodobovali Stauntona, který hrál konzervativně a místo ohňostrojů sbíral malé výhody a převracel je v celé body. Tam také Steinitz začíná uvažovat, jak by se šachy měly správně hrát.

V roce 1872 si Steinitz uvědomuje, že geniální kombinace a oslňující útoky byly dříve možné jen díky slabé obraně. Dává za pravdu velkolepému německému obráněři Louisi Paulsenovi, který už někdy kolem roku 1860 tvrdil, že se může ubránit jakémukoliv gambitu a vyvrátit útoky, které jsou vedeny předčasně bez řádné přípravy.

Stačil jeden jediný rok a Steinitzův styl hry se neuvěřitelně změnil. V roce 1873 se dělí o první místo ve Vídni s Blackburnem už jako velkolepý poziční hráč. Začíná vymýšlet teorii poziční hry a své nápady po celou řadu let otiskuje ve svých článcích, časopisech a knihách. Přes o ně, diskutuje a šíří je do světa. „Steinitz nemohl tvrdit, že slunce svítí, aniž by se předtím o to nepohádal. Jeho slovo znělo jako zákon. Byl nenáviděn každým druhým šachovým mistrem, ale ovládal šachový svět magnetickým šarmem krotitele lvů. Mohl být příjemný, milý, skromný, štedrý, ale mohl být také krutý a hrdější než Lucifer,“ napsal Američan Fred Reinfeld.

Steinitzovy nápady nebyly seskupeny na jednom místě a nedalo se přesně zjistit, kolik těch jeho pozičních principů vlastně je. Podle Angličana Davida Hoopera jich bylo sedm, dr. Max Euwe jich napočítal zhruba patnáct. Dnes má skoro každý šachista kousek toho Steinitze v sobě. A mnozí to snad ani nevědí. O co mu vlastně šlo?

Steinitz si vymyslel, že šachová partie by se měla vykreslit po celém plátně a nikoliv jen tam, kde se nachází soupeřův král. Každé postavení by se mělo sehrát podle určitého plánu. Člověk by neměl jen tak

Mladý W. Steinitz (rok 1866)

tahat, co ho momentálně napadne, a pohazovat figury po šachovnici bez ladu a skladu. Logický, racionální plán byl nade vše a bylo jedno, kdo proti němu seděl. Emanuel Lasker to později vylepšil, často se přes šachovnici podíval a udělal tah podle toho, koho tam viděl.

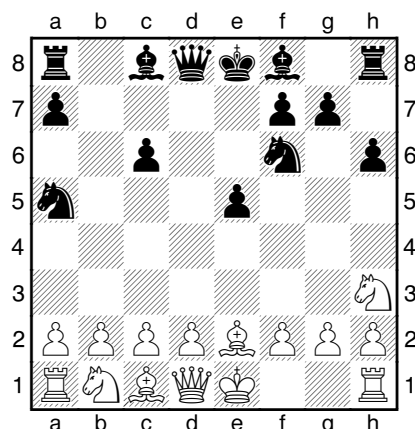
Steinitz trval na těch svých plánech tak tvrdošíjně, že občas přehlédl hezkou kombinaci. Jeho kritici ho pak zlobili a říkali, že to by se Paulu Morphyemu nikdy nestalo. Steinitz se na oplátku vrhnul přímo na amerického šampiona: „Morphy roku 1857 by byl o 30 let později jen druhořadým šachistou.“ To mu mistr světa Alexander Aljechin nikdy neodpustil.

Každý si s těmi pozičními plány pohrával podle svého. Akiba Rubinstein je sprádal na dlouhé lokte. Jeho mohutné španělské klenby vydržely bouře a hromobití. Nakonec to většinou byly pozice útočníků, které se s třeskotem zhroutily.

Steinitz vysvětloval, kdy se může nebo dokonce musí zatroubit do útoku a zdůrazňoval úspornost pěšcových tahů a obrany. Ve Španělské rád volil černými **1.e4 e5 2.Jf3 Jc6 3.Sb5 d6** a držel středního pěšce na e5 zuby nehty. S tím si hráli do noty s Michailem Čigorinem i přesto, že to byli šachisté naprosto odlišných

stylů. Nikolaj Grekov o nich napsal: „Steinitz vytvářel gramatiku šachové hry, Čigorin psal šachové básně.“

Někdy se zdálo, že to Steinitz trochu s tou úsporností přeháněl. S Čigorinem párkrát rozehrál Hru dvou jezdců v obraně takto: **1.e4 e5 2.Jf3 Jc6 3.Sc4 Jf6 4.Jg5 d5 5.exd5 Ja5 6.Sb5+ c6 7.dxc6 bxc6 8.Se2 h6** a místo, aby si nechal svého koně prohánět ve středu **9.Jf3 e4 10.Je5 Dc7**, jak se podle teorie sluší a patří, Steinitz uskočil na kraj šachovnice **9.Jh3!?**

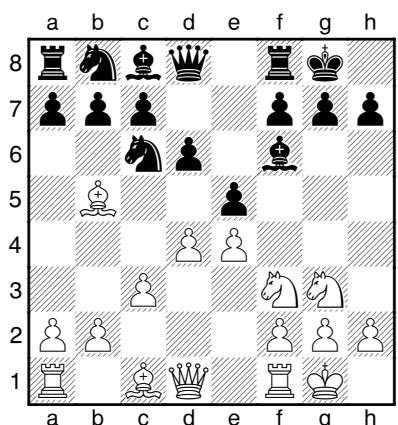
a liboval si, že má sedm pěšců na původním místě. I když Steinitz obě partie s Čigorinem prohrál, Bobby Fischer k tahu **9.Jh3** poznamenal, že je jedním z mnoha Steinitzových unikátních nápadů v zahájení. Vzkřísil ho, dvakrát ho použil v roce 1963 a obě partie vyhrál.

Steinitz by našel moderního stoupence ve Švédovi Ulfu Anderssonovi. Ulf věřil stejně jako Steinitz, že v koncovkách stojí pěšci nejlépe na původních polích. Tah pěšcem byl pro něj utrpením a pokaždé, když ho musel udělat, tvářil se zoufale, protože věděl, že už s ním nemůže nazpět. José Raul Capablanca také šetřil tahy svými pěšci. Dnes to nejlépe umí Angličan Michael Adams. Udělá pár nutných pěšcových pohybů a pak své figurky nádherně přesupuje a nikdy je nezahrabe někam do ústraní.

Když se ke konci 19. století objevil dr. Tarrasch, Steinitz a Čigorin našli zdatného soupeře i teoretika. Ten chtěl šachovou hru napéčovat

do přísných všeobecných pravidel. Vyžadoval hlavně, aby jeho figury měly vzduch, aby tancovaly i třeba za cenu izolovaného pěšce. Úsporné pěšcové tahy, které vedly ke stísněnému postavení, nesl s nelibostí.

Tarrasch věřil, že když se jednou zapráhnou koně, musí se s nimi vyrazit ven. Čigorin hnal ty koně klidně zpátky do stáje. Stačí se podívat na začátek partie Tarrasch – Čigorin z Petrohradu 1893: **1.e4 e5 2.Jf3 Jc6 3.Sb5 Jf6 4.0-0 d6 5.d4 Jd7 6.Jc3 Se7 7.Je2 0-0 8.c3 Sf6 9.Jg3 Jdb8.**

Sověti si Čigorina přisvojili jako otce jejich šachové školy a ta jeho koňská spřežení propagovali jako boj originality proti dogmatismu.

Tarraschova teorie byla však snáze pochopitelná a stala se populární. „V zahájení si má člověk vytvořit silný pěšcový střed a prostor pro své figury, aby mohl stísnit svého soupeře a zaútočit na jeho slabiny.“ To by mohl podle Steinitzových principů napsat Tarrasch, ale v dubnu 1967 to řekl Bobby Fischer.

Tarrasch měl plno stoupenců, kteří se ho snažili napodobit. Když po světě začalo běhat příliš mnoho malých Tarraschů, objevil se Lasker a Tarrasche spolkl. Lasker bránil Steinitzovy principy do krve, vylepšoval je a byl vynikající obranář. Zatímco Steinitz a Čigorin pokukovali po slabých polích soupeře, Laskera spíše zajímalo, jak by ty slabiny mohl ubránit.

Lasker někdy své soupeře provokoval. Například v zápase o mistrovství světa v roce 1910 proti Schlechterovi páchá poziční hřích **1.e4 c5 2.Jf3 Jc6 3.d4 cxd4 4.Jxd4 Jf6 5.Jc3 e5**. Kdyby tento zpupný tah viděl Steinitz, určitě by běžel hledat nějakou záplatu, kterou by tu strašnou díru na d5 přikryl. Dnes už hraje díky Jiřímu Pelikánovi, Bentu Larsenovi a Jevgeniji Svešnikovovi tuto variantu každé třetí dítě a my se divíme, jak měl Lasker nádherný poziční čich.

Steinitz občas zanedbával vývin figur a nesnažil se za každou cenu prát o střed šachovnice. Stačí si připomenout Steinitzův skrytý manévry španělským střelcem a jezdcem v nádherné partii proti Čigorinovi v zápase o mistrovství světa v Havaně v roce 1892. Jakoby své figurky dlouho natahoval na pružinu, aby je pak se zničujícím efektem vymrštil do útoku. Toho si všiml sovětský velmistr Jefim Geller a sestrojil novou strategii boje proti Marshallově útoku ve Španělské. A v roce 1993 ji pak daroval Kasparovovi k zápasu s Nigelem Shortem. O dvojici střelců

se dnes pere každý pořádný světový hráč. Steinitz na výhody střelcového páru nejen poukázal, ale ve svých partiích předvedl, jak je využít.

V prosinci 2001 uvedli v americkém Miami Steinitze do světové šachové síně slávy společně s Capablankou, Laskerem, Fischerem a se mnou. A tehdy jsem si neodpusťil poznamenat, že z těch pěti oslavenců jsme dva z Prahy. Na Steinitzovu počest jsem vloni při simultánce na pražské Kampě zahrál **1.e4 e6 2.e5**. Můj soupeř, syn prezidenta republiky, se na mě nedůvěřivě podíval. Když jsem mu vysvětlil, kdo ten tah vymyslel, elegantně mého pěšce obskočil tahem **2...d5**. Tím Steinitze poctil i oslavil.

Paradox mezi Steinitzem hráčem a Steinitzem akademikem vystihl Reinfeld: „Sestavil všeobecná pravidla, jak hrát šachy, ale miloval jen a jen vítězství. Vymyslel teorii o principech úspornosti, rovnováhy postavení a materiálu; v praxi se chytal každého stébla, jen aby mohl vyhrát.“ Americký mezinárodní mistr Antony Saidy se celý život snažil, aby se stal velmistrem a nikdy se mu to nepovedlo. Společně s Normanem Lesingem však napsal nádhernou knihu *The World of Chess* (Svět šachu). A tam stojí: „Příští generace budou hrát podle Steinitzových pravidel poziční hry. Jeho vliv na šach je podobný vlivu Shakespeara na divadelní drama, Newtona na fyziku a Freuda na psychologii.“

Lubomír Kaválek

DOPRAVNÍ STAVBY BRNO, s.r.o.

Trnkova 150, P.O.BOX 69, 628 00 Brno-Líšeň

JANSTA KOSTKA — & — SPOL.

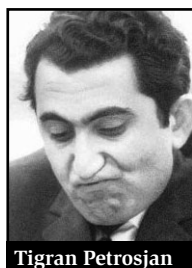
Advokátní kancelář Jansta, Kostka & spol.
svým klientům garantuje nejvyšší odbornou a profesionální úroveň
poskytovaných právních služeb.

Advokátní kancelář Jansta, Kostka & spol. patří mezi přední renomované advokátní kanceláře působící na českém advokátním trhu, která poskytuje svým klientům právní služby ve všech oblastech českého práva a práva Evropské unie, přičemž se zejména specializuje na oblast práva obchodních společností, práva veřejnoprávního sektoru a veřejných zakázek, práva nemovitostí, smluvní agendy, arbitráže, soudních sporů a vymáhání pohledávek.

Advokátní kancelář Jansta, Kostka & spol., Těšnov 1059/1, 110 00 Praha 1, Česká republika
tel. : (+420) 221 875 402-9 • fax: (+420) 221 875 401 • kancelar@jansta-kostka.cz • www.jansta-kostka.cz

KALENDÁRIUM

13. 8. 1984

Tigran Petrosjan

V Moskvě umírá devátý mistr světa, jehož vláda trvala od roku 1963 do roku 1969, čtyřnásobný přeborník Sovětského svazu a mnohonásobný olympijský vítěz, velmistr **Tigran Petrosjan**.

13. - 21. 8. 2010

Staré Město. **Open Staré Město**. Švýcarský systém na deset kol, tempo 120 minut na 40 tahů + 60 minut na dohrání partie.

Fera Vrána

Tel.: +420 603 513 634

fera@hitech.cz

www.fera.hitech.cz

14. - 22. 8. 2010

Liberec. **Metalmex Open**. Švýcarský systém na devět kol. Tempo 90 minut na 40 tahů + 30 minut na dohrání s přídavkem 30 s/tah.

Petr Jakša

desko.liberec@seznam.cz

www.metalmexopen.cz

14. - 22. 8. 2010

Jeseník. **O putovní pohár lázeňského města Jeseník**. FIDE open + národní open. Švýcarský systém na devět kol. Tempo FIDE openu 2 hodiny na 40 tahů + 30 minut na dohrání; tempo národního openu hodina a půl na 30 tahů + hodina na dohrání.

Bedřich Výšek

b.vysek@centrum.cz

17. 8. 1911

Před devadesáti devíti lety se v ruském Petrohradu narodil **Michail Botvinnik**. Botvinnik byl mistrem světa s krátkými přestávkami

Michail Botvinnik

v období 1948-1963. Jeho hra ovlivnila šachisty na celém světě.

20. 8. 1909

Olga Rubcovová

Před sto a jedním rokem se v Moskvě narodila mistryně světa v šachu z let 1956-1958 a čtyřnásobná mistryně Sovětského svazu **Olga Rubcovová**.

20. 8. 1947

Třiašedesáté narozeniny oslaví šachový historik **Jan Kalendovský**.

21. - 28. 8. 2010

Říčany. **Pohár města Říčany**. Švýcarský systém na devět kol. Tempo hry 90 minut na partii s přídavkem 30 s/tah.

Jaroslav Říha

Tel.: 603 569 813

Eriha.sachy@volny.cz

21. - 28. 8. 2010

Havířov. **Open Havířov**. Švýcarský systém na devět kol. Tempo 90 minut na 40 tahů + 30 minut na dohrání s přídavkem 30 s/tah.

Petr Bulava

Tel.: 776 289 900

petr@bulava.cz

www.bulava.cz/sachy

21. - 29. 8. 2010

Schwarzach (Rakousko). **25. OPEN Schwarzach**. Švýcarský systém na devět kol. Tempo 90 minut na 40 tahů + 30 minut na dohrání s přídavkem 30 s/tah.

Gerhard Herndl

Tel.: +436245/86620

g.herndl@jacoby.at

www.schachinsalzburg.at/SchwarzacherOpen/index.htm

21. - 29. 8. 2010

Brno. **Fair Trade Chess Festival**. FIDE open + národní open. Švýcarský systém na devět kol. Tempo FIDE openu: 90 minut na 40 tahů + 30 minut na dohrání s přídavkem 30 s/tah. Národní open: 90 minut na 30 tahů + 60 minut na dohrání.

Dosi Točev

Tel.: 539 030 412

dtocev@d-net.cz

21. - 29. 8. 2010

Kecskeméth (Maďarsko). **Caissa IM + rating tournament**. Uzavřené turnaje na devět kol s možností zisku titulu mezinárodního mistra.

Tamás Erdélyi

Tel.: +36-30-271-33-38

postmaster@caissa.t-online.hu

www.caissachessbooks.com

22. - 29. 8. 2010

Brezová (Slovensko). **Open Brezová**. Švýcarský systém na devět kol. Tempo 90 minut na 40 tahů + 30 minut na dohrání s přídavkem 30 s/tah.

Tomáš Perička

Tel.: +421 908 370 268

openbrezova@googlegroups.com

openbrezova.jogo.sk

22. - 29. 2010

Feistritz (Rakousko). **19. Feffernitz open**. Švýcarský systém na devět kol. Tempo 2 hodiny na 40 tahů + hodina na dohrání.

Helmut Löscher

Tel.: +436 509 561 804

h.loescher@utanet.at

www.schach-feffernitz.com

Šachový týdeník

vydavatel: občanské sdružení Pražská šachová společnost, Sudoměřská 8, Praha 3 • prazska.sachova@gmail.com

šéfredaktor: Pavel Matocha (tel: 603 861 533, pavel.matocha@gmail.com)

výkonný redaktor: Václav Pech (tel: 777 275 621, vasek.pech@gmail.com)

editor: Aleš Kubečka (e-mail: ales.kubecka@gmail.com) • jazykový korektor: Jan Mácha

sazba a grafická úprava: Jan Reich (honza.reich@gmail.com)